

Burgerschapsvorming anders!

Door Laurence Guérin, onderzoeker lectoraat Vernieuwingsonderwijs

In het project “Samen werken aan Bèta Burgerschap” werken vijf bedrijven (Machinefabriek Boessenkool, VDL Enabling Technology Group en URENCO, Techniek Museum Hengelo (HEIM), WETSUS, Lectoraat Waterschap, acht PO en drie VO scholen, Saxion Hogescholen, de Rijksuniversiteit Groningen en de Universiteit Twente aan een programma van leeractiviteiten bèta en techniek. Het wordt een bèta en techniek-programma dat niet alleen beroepsvoorbereidend is, maar ook burgerschapsvormend. Het zal worden ontwikkeld op basis van vier principes, afkomstig uit het promotieonderzoek van Laurence Guérin: (1) het oefenen en ontwikkelen van argumentatievaardigheden, (2) het verbinden van verschillende perspectieven (netwerk leren), (3) het leren groepsgewijs beslissingen nemen en (4) het leren samen denken.

In de te ontwerpen leeractiviteiten ontwikkelen leerlingen hun bèta burgerschapscompetenties waaronder bètageletterdheid (scientific literacy) door groepsgewijs maatschappelijke technologische vraagstukken (socio-scientific issues) op te lossen. De vraagstukken zijn de kern van authentieke leertaken in de klas en buiten school, bij bedrijven en/of maatschappelijke instellingen. De programma's wisselen leertaken die op school worden uitgevoerd, af met leertaken die in de bedrijven en/of maatschappelijke instellingen worden uitgevoerd, waardoor bedrijven en scholen een geïntegreerde en gevarieerde leeromgeving vormen. Zodoende leren leerlingen de relevantie van bèta en techniek, maar ook de maatschappelijke relevantie van techniek.

In het project leren leraren om zulke leeractiviteiten te ontwikkelen, uit te voeren en te evalueren. Leraren professionaliseren leraren zich door vaardig te worden in het toepassen van de nieuwe aanpak en in het begeleiden van het leerproces van de samenwerkende leerlingen met gebruik van training en video coaching. In tweetallen ontwikkelen leraren de leeractiviteiten afgestemd op de bedrijven en instellingen en in teams (PO/VO) geven ze elkaar feedback, zowel inhoudelijk als op de gebruikte didactiek. Tijdens de implementatie van de lessen monitoren de leraren en de bedrijven en instellingen de werkbaarheid van de leeractiviteiten om het programma van leeractiviteiten gaandeweg te verbeteren.

De bedrijven en instellingen werken graag mee omdat ze verwachten dat zulke lessenreeksen een gunstige uitwerking hebben op de interesse en beeldvorming van leerlingen met betrekking tot bèta en techniek.¹ De scholen en de onderwijsvernieuwingsbewegingen werken graag mee omdat ze verwachten dat bèta en techniek-onderwijs op deze manier bijdraagt aan burgerschap en leerlingen toerust voor de toekomst (burgerschapsvorming en 21st century skills).²

Aan het ontwerponderzoek nemen ook twee landelijke onderwijsvernieuwingsverenigingen (de Nederlandse Dalton Vereniging en de Nederlandse Jenaplan Vereniging) deel.

Mocht u ook willen meewerken aan ons onderzoek, zie dan de *Oproep voor basisscholen en voortgezet onderwijsscholen* in deze nieuwsbrief.

¹ Quote van VDL, Almelo (2014): “*We willen leerlingen bereiken die geen expliciete interesse hebben voor bèta en techniek, maar wel in potentie. We denken dat het project “Samen werken aan bèta burgerschap” deze groep leerlingen kan bereiken door bèta en techniek in een bredere maatschappelijk context te plaatsen*”

² Quote van Jaap Meijer, directeur Nederlandse Jenaplan Vereniging (2014) “*Dit project is belangrijk voor ons. We willen leerlingen voorbereiden op de toekomst, ze leren argumenteren en bèta en techniek verankeren in bredere context. Vooral de koppeling met de bedrijven zien we als een voordeel. Het creëert een authentieke leercontext.*”